

при $\frac{2}{3}$ болшинство отъ гласовѣ и следъ като достатъчно се обезпечи страната, на която се отнема частъ отъ територията; в. — ограничаването на въоръженията трѣбва да бжде еднакво за победители и за победени; г. — въпроса за свободата на националното самоопредѣление се разрешава радикално, безъ огледъ на културното развитие на отдѣлнитѣ страни, религията и пр.; д. — договоритѣ за Обществото на Народитѣ трѣбва да опредѣля характера на договоритѣ за миръ.

Уйлсоновиятъ проектъ бѣ подложенъ на много и тежки корекции. Благополучниятъ изходъ на войната за държавитѣ отъ Съглашението даде всичката възможность на тѣхнитѣ управляващи крѣгове да диктуватъ единъ победоносенъ миръ. Итѣ направиха това, не само чрезъ корегиране на началата, прокарани въ проекта на Уйлсонъ, но и чрезъ налагането на победенитѣ такива условия, които обезсилиха окончателно значението на Обществото на Народитѣ. . .

Екзекуцията надъ проекта на Уйлсонъ се извърши отъ една комисия, състояща се отъ 10 членове, представители на Великитѣ Сили (по 2 отъ всѣка) и 5 представители на останалитѣ държави. Разискванията, които сж ставали въ комисията въ най-важната си частъ останаха неизвестни, тъй като се водиха при закрити врата и безъ да се държатъ каквито и да е протоколи.

Комисията гласува окончателния текетъ на Устава на Обществото на Народитѣ на 28 априль 1919 год., а бѣ подписанъ отъ договорящитѣ страни заедно съ подписването на Версайския договоръ за миръ, отъ който той съставлява нераздѣлна частъ, на 28 юний 1919 год.

Устава на Обществото на Народитѣ е подложенъ на критика особено въ Съединенитѣ Щати. Единъ отъ мотивитѣ тая страна да не ратифицира Версайския договоръ за миръ бѣ тоя Уставъ.¹⁾ За побѣденитѣ, съ ратифицирането на договоритѣ за миръ, той влѣзе въ сила. По отношение на Версайския договоръ за миръ той влѣзе въ сила отъ 10 януарий 1920 год., по отношение на Сенъ-Жерменския — отъ 16 юний 1920 год., Трианонския — отъ 4 юний 1920 год. и Ньойския — отъ 9 августъ 1920 г.

Днесъ Обществото на Народитѣ обединява почти всичкитѣ културни народи освенъ Турция и Германия, приемането на които е въпросъ на време, Русия, която не признава дори факта за юридическото му съществуване и Съединенитѣ Щати, които продължаватъ да се държатъ критически.

IV. — Уставътъ на Обществото на Народитѣ и договоритѣ за миръ. Уставътъ на Обществото на Народитѣ въ основнитѣ си положения е единъ актъ съвсемъ различенъ отъ договора за миръ. Неговото поставяне обаче, като единъ напълно самостоятеленъ актъ въ тия договори съвсемъ не е случайно. Като институтъ за новото международно творчество, международно правосъдие и международно управление, той трѣбваше да бжде поставенъ въ началото на самитѣ договори, за да могатъ да бждатъ разрешени редъ въпроси изъ областъта на самитѣ договори. Това стана още по-необходимо, щомъ не се възприе становището на Уйлсонъ, споредъ което Уставътъ на Обществото на Народитѣ трѣбваше да опредѣля характера на договоритѣ за миръ. Така, Уставътъ, колкото иначе и да е единъ самостоятеленъ актъ, се постави въ органическа връзка съ договоритѣ за миръ. Безъ него последнитѣ, въ много отношения, биха били безмислица.

Съгласно договоритѣ за миръ, на Обществото на Народитѣ се поставятъ редъ задачи, които то може да изпълни само, ако предварително е учредено. Такива въпроси сж:

1. — Да реши кому трѣбва да принадлежатъ областитѣ Ейпенъ и Малмеди (въпросъ вече разрешенъ чрезъ допитване до населението въ полза на Белгия);
2. — Да разреши крайната участъ на басейна на реката Сааръ, което ще стане следъ 15 години.
3. — Да разреши окончателно въпроса за неотчуждаемостъта и независимостъта на Австрия.
4. — Да предприема изучаване върху разоръжението на Германия;
5. — Да се изказва върху редъ въпроси относно митническитѣ тарифи, мореплаването и пр.;
6. — Да урежда мореплаването по обявенитѣ за международни реки, както и да утвърждава правилника за това;

¹⁾ Съединенитѣ Щати отказаха да ратифициратъ Версайския договоръ за миръ и влѣзоха въ преки преговори съ Германия за сключаване на отдѣленъ договоръ. Въ последния Устава за Обществото на Народитѣ е отхвърленъ.